

Fert, Toplum ve Devlet açısından erken Dışa açılmanın önemi

Anne-babalar, çocuk bakıcıları, çocuk eğitimcileri ve çocuklara yakınlığı olanlar onlardaki dışa açılma arzusuna saygılı olalım. Bu konuda çocuk doğasına uygun, teşvikçi yaklaşımı tercih ederek doğru yöntemlerle rehberlik edelim. Ulusal liderler, çocukluklarını düşünürlerse, dışa açılmanın **makro** sistemler için de ne kadar elzem olduğunu kolaylıkla görebileceklerdir.

Mikro sistem olarak, fert düzeyinde erken dışa açılma

Erken dışa açılma insanın doğasında vardır. Allah insanı yaratırken ona duyuşsal olarak dışa ilgi duyma vasfını bahşetmiştir. Çocuk eğitimcileri, çocuk bakıcıları, okulöncesi eğitimle meşgul olanlar, sınıf öğretmenleri, anne ve babalar ya da bebek ve çocuklara yakından nezaret edenler gayet iyi bilirler ki, bebek beşikte iken beşiğin dışındakilere ve çevrede olup bitenlere, evde iken evin içiyle birlikte dışarıda olup bitenlere ilgi duyar. Tıpkı onun gibi ilk orta ve yükseköğretim kurumları sınıflarındaki öğrenciler de en az ders kadar, ders dışı/ konu dışı/sınıf dışı gelişmelere ilgi duyarlar.

Çocuk "anasıfı"na başladığında da sınıf içi ve sınıf dışında herşeye ilgi duymaya başlar. Hoca konuyu ortaya koymak için kendini paralar, hocayı duymaz sınıfın bir başka köşesindeki fısıltıyı duyar. Ailede erken dışa açılmamışsa anasınıfında, anasınıfında dışa açılmamışsa ilkokulda, ilkokulda açılmamışsa ortaokulda, ortaokulda açılmamışsa lisede, lisede açılmamışsa üniversitede dışa açılma denemelerinde bulunur. Her öğretim basmağındaki gecikme beraberinde içe kapanıklık, kendini ifade edememe, işbölümü, işbirliği ve paylaşmada sorunları getirir. Başlangıçta anne babaya, akraba figürleri ve öğretmenlere yakın olan çocuklar, oyun alanları ve çocuk bahçelerinde; emsal ve yetişkinlere, onların beden diline, doğaya, her türlü bitki ve hayvanlarla ilgilenirler. Bu renklerde parlaktan soluğa, seslerde yüksekte düşüğe gibi derece farklılıkları gösterir. Zorda olan (karnı aç, altı ıslak v.b.) 3-5 aylık bir bebek bile rutinin dışında bir ses duyduğu zaman ağlamayı bırakır ve o sesi dinlemeye çalışır. İlk işi annesiyle oynamak olan bebek devamında oyuncakları, büyüdükçe emsalleri ile oyun oynamayı yeğler.

Zorunlu-seçimlik diyebileceğimiz sınırlandırılmış aile ortamlarında da anne, baba, kardeşler ve ebe ve dedelerle yetinmek durumunda kalır. Bu ortamda dahi normal bir bebek kendisine gösterilen ilgiye karşılık vermeye çalışır. 9 aylık bir bebek örneğinden hareket edecek olursak yetişkin gülünce o da güler yetişkin konuşunca o da çeşitli sesler çıkararak mukabele etmeye çalışır. Örnekler çoğaltılıp konu üzerinde çok daha geniş bir değerlendirme yapılabilir. Biz soyut, uzun anlaşılması güç tespitler yerine somut anlaşılır hususları irdelemeyi tercih ettik.

Mikro sistem olarak birey düzeyinde erken dışa açılmak hem doğuştan insana bahşedilen bir zorunluluktur. Bunun gerçekleşmesi sağlıklı bir kişilik gelişimi ve sosyalleşme demektir. Sosyalleşme sorunları bireyi yamalı bohça haline getirir. Bir tarafı çözersiniz öbür yön sorun olarak ortaya çıkar.

İnsanın sağlıklı olması dışa açılmadaki başarısı ile orantılıdır.

Zaten küreselleşme ve teknoloji erken dışa açılma zorunluluğunu getirmiştir. Bu gerçek herkesi ve her sistemi mevcut pozisyonunu gözden geçirmeye

zorlamaktadır Küreselleşme, bilişim teknolojileri ve internet ortamı çocuğun doğasında olduğu gibi erken dışa açılma zorunluluğunu getirmiştir. Bunda;

1. Yeni neslin İnternet veya elektronik kuşağı olarak yetişmesinin,
2. Cinsel kimlik gelişiminin öne alınmasının,
3. Çocukların yetişkin dünyasına erken dahil olmasının
4. Her gelişim döneminin klasik gelişim aşamalarından daha hızlı gerçekleşmesinin,
5. Yeni kuşağın törel gelişim ihtiyacının,
6. Sonuçta dijital kültür maddi ve manevi kültürü tipi gibi kuşatıyor.

Hızlı erişim ve ileri teknoloji çocuk ve yetişkinleri yeni tercihlere zorlamaktadır. Çocuklar ve gençler her şeyin teknolojideki gelişim hızına uymasını istemekte ve beklenti düzeylerini buna göre oluşturmaktadırlar. Bu da gelişimin ilke ve aşamalarını yeniden yorumlamamızı gerekli kılmaktadır. Gelişimde basamak atlamak, doğal seyrin dışında hızlanmak daima sorun olarak algılanmakla birlikte bilişim teknolojilerinin ve internet çağının mikro ve makro sistemlerin birçoğunu hazırlıksız yakaladığı da ortadadır. Nasıl hukukta esasa uygunluk nasıl önemli ise bu alanda da çocuğun başlangıç doğasına uygun tercihlerde bulunmak önemlidir. Dışa açılmayı, oyun ortamları ve çocuk bahçeleri, akran grupları ve reel sosyal hayatın içine girmek olarak görmek yetersiz kalabilir. Sanal ortamda dışa açılmak da buna alternatif haline gelmiştir. Sorunu burada edilgen pozisyon bağlamında değerlendirmek ve önlem geliştirmek gerekir.

Makro sistem olarak toplum/devlet veya toplumlar/devletler düzeyinde erken dışa açılma

Makro sistemde; sosyalleşme, sosyal adalet, sosyal refah, hukuk kuralları, manevi değerler, alt yapı, kalkınma ve toplumlararası ilişkiler ve diplomasi önemlidir. Sosyal kurum, kavram, olgu ve süreçler, sosyal güvenlik ve sosyal refah hizmetleri (genel sağlık sigortası, sağlık hizmetlerinin yaygın ve etkili hale getirilmesi, şehir hastaneleri projeleri, işsizlik primi, işsizliğin önlenmesinde kaydedilen müspet gelişmeler, gayri safi milli hasıladan fert başına düşen başına düşen oranının artması, sosyal kalkınma işaretleri olarak özetlenebilir.

Ekonomik alanda sanayi bölgeleri, organize sanayi bölgeleri, sanayi şirketleri, işveren örgütleri, ticaret ve sanayi kuruluşları, TOBB, TÜSİAD, MÜSİAD, TUSKON ve TİM'in faaliyetleri, yurt içi ve yurt dışı müteahhitlik hizmetler, Bankacılık Piyasası, Hazine, Maliye ve Devletin gerçekleştirdiği altyapı hizmetleri (duble yollar, sağlık, eğitim, adalet ve güvenlik kurumlarının fiziki yapıları, enflasyonun denetim altında olması, v.b. de ekonomik kalkınmada somut örnekler olarak özetlenebilir. Kalkınma sürecini doğru yönetmek üzere de Kalkınma Bakanlığı kurulmuştur. Kalkınan Türkiye ile ilgili gelişmeler bizi sosyal refaha götürür.

Türkiye Din Görevlileri yayın Organı olan Hakses Dergisi'nin Nisan 1976, 136. Sayısında ; 21 yaşında genç bir köy imamı iken yazdığım "Kalkınma ve Din Görevlisi " başlıklı makalemdede " Kalkınmanın maddi ve manevi anlamda bir bütün olduğu, müşterek bir biçimde ele alındığı zaman geçerli ve tutarlı olacağını" vurgulamıştım.

Toplumları/devletleri sosyal refaha götüren yol da da erken dışa açılma önemlidir. Türkiye dışa açılma da çok gecikmiştir. Bu gelişme de ilk sinyalleri rahmetli Başbakan/Cumhurbaşkanı Turgut ÖZAL vermiştir. Çok sayıda bürokrat, işadamı ve gazeteciyi yurt dışına taşımıştır. 8-10 yıllık içe dönük bir evrenin ardından Sayın Erdoğan iktidara gelmiştir. O da uçaklar dolusu bürokrat, siyasetçi, işadamı ve gazeteciyi

yurtdışına taşımıştır. Kapalı dönemin ardından kimilerinin yadırgayıp eleştirdiği bu tutumuna cevap olarak “ Biz dünyayı fellik fellik dolaşacağız” diyerek cevap vermiştir.

Yeni Lider ERDOĞAN'ın iktidarı döneminde on yıldır Türkiye büyük kalkınma hamleleri yaparak hatırı sayılır bir bölgesel güç haline gelmiştir. Konu tamamıyla sistemin dışı açılmasıyla ya da başka bir deyimle öze dönmekle yani mikro sistemle olan ilişkisini doğru kurmakla gelmiştir.

ABD'nin Türkiye Büyükelçisi Sayın RİCCİARDONE gezip-gördüğü Anadolu'nun çeşitli illerini örnek göstererek (Denizli, Gaziantep gibi) Türkiye'nin eskiye oranla büyük ölçüde kalkınma hamlesi içinde olduğunu belirtmektedir. Ricciardone 1977'de gençken geldiği Denizli'yi çok gelişmiş bulduğunu da ifade etmiştir. (16 Mayıs 2012 Denizli Haber Com.)

Gözlemler, istatistikler ve hayat şartları ülkede siyasal, sosyal ve ekonomik faaliyetlerin olumlu bir şekilde değerlendirilebileceğini göstermektedir.

Maddi ve manevi anlamıyla bir bütün olarak ifade edebileceğimiz kalkınma; sosyal terimlerle yeterince izah edildiğine, refahın halka yansıdığına, manevi bakımdan da insanlar kendilerini daha mutlu hissettiklerine göre işler iyiye gidiyor demektir.

Sonuç

Erken dışı açılma ve dışı açılma konusunun her öğretim basamağı açısından değerlendirilmesi gerekir. Maddi kültür mirasının yanısıra manevi kültür mirası da yeni nesillere aktarılmalıdır. Erken dışı açılma çocuk istismarını ve çocuk suçlarını arttırabilir. Bu nedenle Din ve merhamet eğitime büyük önem verilmelidir. Bu konuda hükümet öğretim basamaklarının yeniden düzenlenmesi işlemini bitirmiştir. Müfredat ya da içerik belirlemede bu hususlara dikkat edileceği varsayılabilir. Şimdiye kadar olduğu gibi sosyal risk altındaki çocuk, genç ve annelere, ailelere özel ilgi gösterilmelidir.

Anne-babalar, çocuk bakıcıları, çocuk eğitimcileri ve çocuklara yakınlığı olanlar onlardaki dışı açılma arzusuna saygılı olalım. Bu konuda çocuk doğasına uygun, teşvikçi yaklaşımı tercih ederek doğru yöntemlerle rehberlik edelim. Ulusal liderler, çocukluklarını düşünürlerse, dışı açılmanın makro sistemler için de ne kadar elzem olduğunu kolaylıkla görebileceklerdir.

Akademisyenler, medya mensupları ve kanaat önderleri toplumu berrak ve yeni fikirlerle buluşturmalıdır.

02 Haziran 2012 Milliyet

<http://blog.milliyet.com.tr/fert--toplum-ve-devlet-acisindan-erken-disa-acilmanin-onemi/Blog/?BlogNo=365458>